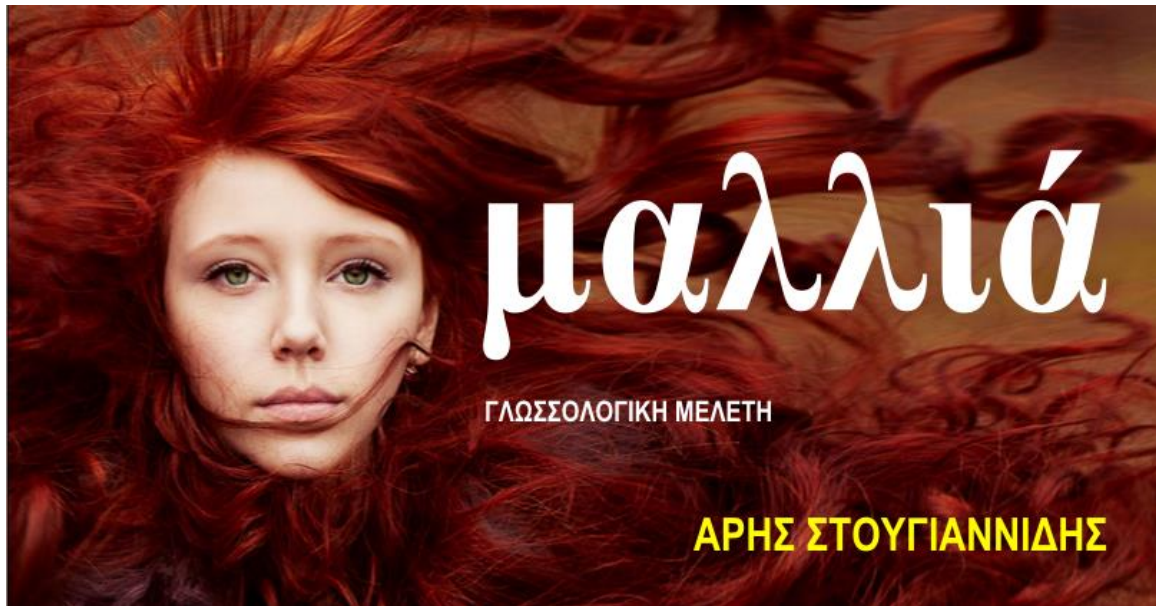

ΑΡΗΣ ΣΤΟΥΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

**ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΜΗ, ΤΑ ΜΑΛΛΙΑ, ΤΑ ΜΑΛΟΚΕΦΑΛΑ, ΤΟ
ΜΑΛΙΑΣΜΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ , ΤΟ ΜΑΛΙ ΤΗΣ ΓΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΩΣ
ΓΙΝΑΜΕ ΜΑΛΙΑ ΚΟΥΒΑΡΙΑ.**

ΑΕΝΑΟΝ

**Β ΕΚΔΟΣΗ
ΙΟΥΛΙΟΣ 2015**

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το μαλλί έχει πολλές σημασίες που συμμετέχουν σε πολλές φράσεις και παροιμίες. Πολλά παράξενα και πρωτότυπες ερμηνείες που ίσως εκπλήξουν περιλαμβάνονται εδώ.

Σημασία:

- Η αρχαία [κόμη](#).
Οι τρίχες του άνω μέρους κρανίου του ανθρώπου. Απαντούν και στους άνδρες και **τις** γυναίκες .
- Οι παρείες, η κάτω γνάθος και το άνω χείλος παρουσιάζουν τριχοφυΐα μόνον στους άνδρες.

Ετυμολογία:

- Από το αρχαίο μαλλός = το μάλλινο πλοκάμι από έριο ζώων , προβάτων αιγών. Ο βόστρυχος, ο πλόκαμος τριχών της ανθρώπινης κόμης. Κατ'επέκταση όλη η κόμη.
- Οι Αχαιοί έδιναν μεγάλη σημασία στην κόμη τους (κάρη κομμώνοντες Αχαιοί κατά τον Όμηρο). Όταν όμως ο Πάτροκλος, φίλος του Αχιλλέα, σκοτώθηκε στην Τροία, ο Αχιλλέας διαισθανόμενος ότι δε θα επέστρεφε στην πατρική γη, έκοψε τα μαλλιά του και τα πρόσφερε στα χέρια του νεκρού Πάτροκλου.

Εγκυκλοπαιδικά

Το 1821 Απ' τη μαντηλοδεσιά των Ελλήνων ή το φέσι, ξεχύνονταν ως τις πλάτες τα καλοχτενισμένα μακρυά μαλλιά τους. Γιατί τότε δεν κόβανε κοντά τα μαλλιά τους, μα τ' αφήνανε περήφανα σαν χαίτη να ανεμίζουν στους ώμους τους. Για να γυαλίζουν και να στέκουν καλοχτενισμένα τα άλειφαν με λάδι ή **μεδουλάρι**, αλοιφή καμωμένη από **μεδούλι*** και μυρωδικά. Οι Μοραΐτες συνήθιζαν πιο μακριά τα μαλλιά τους απ' τους Ρουμελιώτες. Κι απόμεναν ξακουστά τα ξανθά και σγουρά μαλλιά των Μαυρομιχάληδων. [Εικ. 1]

Υπάρχουν όμως και σημερινές ασιάτισες που ξεπερνούν σε μαλλουρα την κλεφτουριά του 1821. Εικ.2

Μεταγενέστερα από τα τέλη του 19ου η ανδρική κόμη αλείβονταν με **μπριγιαντίνη** και το μουστάκι με **μαντέκα****, η γυναικεία κόμη με **δαφνέλαιο**.

---

*) Κανένας δεν μας πληροφορεί πως οι γενναίοι ούτοι άνδρες απαλλάσσονταν από το **μεδούλι** και με ποια συχνότητα. Πρόκειται απίθανο εξωραϊσμό των συμβάντων.

Το **μεδούλι** είναι ο **μυελός** του οστού. Υποκ. μυελούδιον > μελούδιον > μεδούλιον.

ΦΡ. **Μεχρς μυελου οστέων** = πληρως αφοσιωμενος σε κατι πχ. Είναι βασιλοφρων μεχρς μυελου οστέων. Ο στόκος!

***) Mantaco (αραβ.) = Τουλούμι δηλ. δερματινος σακος για κατασκευη βουτουρου (μάντακο) και από εκει κατ' επέκταση το βουτουρο .

Βλ. και Ν. Καζαντζάκη - Καπετάν Μιχάλης

Δε θα 'ρθει κατάλαβε, μήτε ετούτη η Λαμπρή, δεν θα τον δουν κι εφέτος η χαροκαμένη η μάνα του κι η άμοιρη αδελφή του, γιατί, λέει, σπουδάζει ακόμα... Τι διάολο σπουδάζει; Ακόμα θα σπουδάζει; Δε λέει πως δεν έχει μούτρα να γυρίσει στην Κρήτη γιατί παντρεύτηκε με Οβραία! Μαγάρισε, αδέρφι Κωσταρά, ο κανακάρης, ο γιος σου το αίμα μας! Ε, και να ζούσες! Να μου τον πιάσεις από τον αστράγαλο και να τον κρεμάσεις ανάποδα στα δοκάρια, σαν **τουλούμι!** (σελ.13).

Ξενόγλωσσα

Λατινικά capillum

Από εδώ το Γαλλ. επιθετο capillaire και τα Αγγλικά capillary action, capillary tube, capillarity, capitularly

Δηλ. παρατηρείται το φαινόμενο ενώ ο ουσιαστικό είναι διαφορετικό (hair , cheveu) για την δημιουργία των επίθετων να χρησιμοποιείται η λατινική ρίζα.

Ιταλικά capelli

Αγγλικά hair

Γαλλικά cheveu

Αλβανικά floc > φλοκάτη :«μαλλιαρό» σκέπασμα.

Τουρκικά saç (πρφ: σατς)

Εικόνες

1

Ηδίας κ' Κων/νος Μαυρομιχάλης

Αναγνώστης Πετμεζής

γέρο Μιθροπέτροβας

Θανάσης Δαίδος

Μίκρος Μπότσαρης

Δημήτρης Μιχαής

Οθουσίας Ανδρούτσος

2

Φράσεις

Τραβηγμένο από τα μαλλιά

Για κάτι το υπερβολικό, απίθανο. Συνήθως για κάποια εικασία ή υπόθεση ή θεωρία.

Πλήρωσα τα μαλλιά της κεφαλής μου ή τα μαλλιοκέφαλα μου

Πλήρωσα κάποιο υπέρογκο ποσόν.

Το νόημα είναι πλήρωσα τόσα πολλά όσα τα μαλλιά του κεφαλιού μου.

Το αστείο είναι ότι την φράση την λένε και οι φαλακροί.

Οι Κύπριοι χρησιμοποιούν την φράση **πλήρωσα του βάρους μου** δηλ.οσο το βάρος μου σε νομίσματα.

Πόσο πάει το μαλλί;

Κυριολεκτικά το "Ποσό πάει το [μάλ](#)" σημαίνει "ποσό αποτιμάται η κτηματική σου περιουσία", κατ επέκταση πόσο κοστίζει κάτι ; Βλ. [ΜΑΛΙ-ΜΑΔΙ](#)

Γαλλικά [maille](#), (argent dans le langage familier) το χρήμα στην καθημερινή, οικεία γλωσσά.

Πιάστηκαν μαλλί με μαλλί

Πάλη με αθέμιτες λαβές.
Κν μαλλιοτραβήγματα.
Πβλ. κτύπημα κάτω από την ζώνη.

Είναι να τραβάς τα μαλλιά σου

Περίπτωση του σε πιάνει φρίκη ή απελπισία.

Είναι σαν της τρελής τα μαλλιά.

Είναι κάτι άνω κάτω. Αναμαλλαρέα λέγονταν και η ξετσίπωτη αυτή που δεν έχει τσιίπα επάνω της (τσιίπα = μαντήλα, κεφαλόδεσμος, τσεμπέρι, φακιόλι) δηλαδή η διαπομπευόμενη (πόρνη ή μοιχαλίσ).

Διαφορετικό είναι της γριάς το μαλλί

Πήγε για μαλλί και βγήκε κουρεμένος

Ίσως το ορθότερο είναι το αλβανικό μαλ[ί] =πλούτος. Δηλαδή πήγε (προσπάθησε) να πλουτίσει και βγήκε (κατέληξε) κουρεμένος (διαπομπευμένος) εξευτελίστηκε.

Η παροιμία κάνει και λογοπαίγνιο με τις δυο σημασίες μαλ ή Μάλι και κουρεμένος: με κομμένο μαλλί., Βλ. Διαπόμπευση

Παροιμίες

ο πιγιμένος από τα μαλλιά του πιάνεται

Διευκρινίζεται ότι το «πιάνεται» είναι μεταβατικό και όχι αμετάβατο όπως πίστευε ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΑ και ο Κοραής.

Φυσικά εννοείται ο πνιγόμενος, αυτός που πνίγεται, γιατί τον κυριολεκτικά πνιγμένο (νεκρό) μπορείτε να τον πιάσετε από οπουδήποτε.

9359.233 [359]

**ΜΑΛΛΙΑ (Ζ. Βρύλλα). Παροιμία, « Όσις πνίγεται, από
» τὰ μαλλιά του πιάνεται » λεγομένη διὰ τούς εύρισκομένους
εἰς ἀνάγκας καί κινδύνους τοιούτους, ὡσε νὰ καταφεύγωσι
καί εἰς μέσα, ἐκ τῶν ὁποίων δέν ἐλπίζεται οὐδεμία βοήθεια
(Ζ. καί ἄλλην παροιμίαν εἰς τὸ Ἐμπεριδένω).**

Δεν πιάνεται ο ίδιος από τα μαλλιά του αλλά ο ναυαγοςώστης πρέπει να τον πιάσει από τα μαλλιά. Αν δεχτούμε μάλιστα ότι διαθέτει αρκετά μαλλιά και βυθίζεται, τα μαλλιά του πνιγόμενου είναι το πλησιέστερο προς την επιφάνεια μέρος του σώματος του.

Από εδώ η ΦΡ **άρπαξε την ευκαιρία απ τα μαλλιά**, δηλ. την τελευταία στιγμή.

Πβ. Το κοτόπουλο τρώγεται με το χέρι. (δηλ πρέπει να το φάει κάποιος με το χέρι).

Η πείρα έδειξε ότι ο μεγάλος κίνδυνος σε μια διάσωση πνιγόμενου είναι, ότι το θύμα γαντζώνεται κυριολεκτικά επάνω στο σωτήρα του και τον παρασύρει στο βυθό.

Κατά κανόνα σε περιπτώσεις μη επαγγελματικής διασώσεως πνιγόμενου, πνίγεται και ο ερασιτέχνης διασώστης! Για αυτό το λόγο η λαβή του πνιγόμενου πρέπει γίνεται από πίσω όπως στις εικόνες, ή τραβώντας το πνιγόμενο από τα μαλλιά. Αυτό μπορεί να τον πόνει αλλά είναι ασφαλέστερη μέθοδος από μια κατά πρόσωπο προσέγγιση. Μεταφορικό νόημα : απαιτούνται θυσίες, επώδυνες λύσεις για σωτηρία αποτελέσματα.

Αντίστοιχη τουρκική παροιμία : Denize düşen gılana sarılır.

αυτός που θαλασσοπνίγεται πιάνεται ακόμα και από φίδι.

και η αγγλική

Beggars can't be choosers.

Οι ζητιάνοι δεν επιλέγουν.

ο λύκος κι αν γέρασε κι άσπρισε το μαλλί του ουδέ τη γνώμη άλλαξε ουδέ την κεφαλή του

Ανάλογο προς το λατινικό *quod ad initium vitiosum est, non potest, tracu temporis convallescere*. Το αρχικώς ελαττωματικόν προϊόντος του χρόνου ουκ ιάται.

άσπρα μαλλιά της κεφαλής, κακά μαντάτα της ψωλής

Επερχομένου γήρατος, επέρχεται και στυτική δυσλειτουργία που καθιστά δυσχερή αν όχι αδύνατη την σεξουαλική συνεύρεση.

άσπρα μαλλιά, μαύρα γαμήσια

Όμοια με την παραπάνω. Εδώ μαύρος είναι ο ταλαίπωρος, ο δυστυχής. Πβλ. Μαύρο χάλι.

Της κοντής ψωλής τα μαλλιά της φταίνε

Υπονοεί ότι οι τρίχες του εφηβαίου ευθύνονται για την μικρή διείσδυση αντί της πραγματικής αίτιας που είναι το μικρό μήκος του πέους.

γίναμε μαλλιά-κουβάρια

Ενεπλάκημεν, μπερδευτήκαμε σε καβγάδες, διενέξεις λογομαχίες ή και χειροδικίες^{9313.50[109] 105}

.. καί δός του μιάν τοῦ κάουρου πουκάτω ποῦ τ ἀρφάλιν,

τότε να δῆς τόν κάουρον χαμαί **μαλλιά κουάριν.**»

Στίλπωνος Π. Κυριακίδου, Διγενής και Κάβουρας.9882.393 .

έγινε το μάλε-βράσε η το μαλιοβράσειν

Μάλε-βράσε (το) {άκλ.} (οικ.) συνήθ.

στη ΦΡ. έγινε το μάλε-βράσε έγινε μεγάλη φασαρία, χάλασε ο κόσμος κοιν. έγινε το

"έλα να δεις». Επίσης μαλι(ο)βράσι.

ΕΤΥΜ. < βάλε βράσε, με ανομοίωση τού αρχικού β-. Η άποψη ότι η φράση προέρχεται από τη συνεκφορά βράση (τής) μ αλιάς «φούντωμα τής φιλονικίας» δεν ευσταθεί.

171

Σημ: περά από την γλωσσική ανομοίωση πρέπει να υπάρχει και μια λογική εξήγηση γιατί το να ξεκινήσει ένας βρασμός είναι μεγάλη φασαρία. Η αλήθεια είναι ότι χρησιμοποιούμε την λέξη αναβρασμός όπως και την ανάλογη ανακατωσούρα για να δηλώσουμε αναταραχή. Δεν προστάζουμε όμως να γίνει αναβρασμός (βαλε βράσε) αλλά διαπιστώνουμε ότι συνέβη.

Επίσης ποιο είναι το αντικείμενο του βαλε δηλ. τι να βάλει;

Η μαλιοβράση, η βράση της μαλιάς (όπως το κεφαλόβρυσσο - το κεφάλι της βρύσης, η κορυφή της πηγής) δηλ. του μαλώματος

Η βράση < βρασμός, η παρόξυνση, της **μαλιάς** < μαλώνω < ομαλώνω < ομαλύνω = σωφρονίζω, διορθώνω, ευθειάζω. Ομαλώνει καποιος κάποιον απείθαρχο με την βία, με την τιμωρία: τον μαλώνει πβ. Το ξύλον της γνώσεως. Ασχετο με τα μαλλιά.

Η **βράση**, το σημείο βρασμού είναι το μέγιστων της έντασης, το κορύφωμα. Πβλ στη **βράση κολάει το σίδηρο** (στην μέγιστη θερμοκρασία).

Η φράση από μονή της περιγράφει ένα συμβάν, ένα γεγονός. Ενώ η επεξήγηση εμφανίζεται ως χρονικός προσδιορισμός : στην κορύφωση της συμπλοκής και όχι του είδους της συμπλοκής.

Έχοντας υπόψη τα εξής

1. Ελληνικό ουσιαστικό που να τελειώνει σε έψιλον δεν υπάρχει. Αφθονούν τα επιρρήματα από την αρχαία μορφή -θεν όπως δώθε, περαδώθε, καταδώθε, εδώθε, απεδώθε, αποδώθε, κλπ. Πως λοιπον η μαλιά εγινε μαλε;¹
2. Υπαρχουν προστακτικες ρηματων (βαλε, βρασε, δωσε, φερε που δινουν ουσιαστικα που ληγουν σε στιδηποτε εκτος από εψιλον: Βολη, βράση , δοση, φορά)
3. Το μαλιοβρασι αν ακολουθει τον κανονα: φαγειν, φαγι, φιλειν, φιλι, γαμησειν, γαμησι θα ωφειλε να ποερχεται απο το, ανυπαρκτο όμως, μαλιοβραζω.
4. Το βραζω ως ρημα συντιθεται με επιρρηματα πχ. σιγοβράζω, παραβράζω και όχι με ουσιαστικα πχ δεν λεμε φακοβράζω, φασολοβραζω!
5. Η βραση εχει συνθετα με πρωτο συνθετικο επιθετο: κουφόβραση, σιγόβραση ή προθεση: ανάβραση, σύβραση. Τα ηλιόβραση, και θαλασσόβραση είναι σπανιοτερα. Παντα όμως ο τονος παει στο πρωτο συνθετικο. Η ανύπαρκτη μαλιοβράση θα επρεπε να ηταν μαλιόβραση.

Κλίνω προς την παρακάτω ερμηνεία.

Στα αρβανίτικα **μάδε βρας**= μέγας φόνος, συγερό έγκλημα.

Μάδε = μεγάλος (αλβ)^{1139.93}

Μαδε=μέγας· τροπή του γ είς δ κατα τό γή-δῆ· τό δε α αρχαιότερον του ε ως δικνύουσι καί τό σανσκριτικόν mahat καί τό λατινικόν magnus. Ούχ ήττον ό πληθυντικος κάμνει

Μεδένι ή μπεδένι- «Μάκκος: μέγας, βασιλεύς». Ήσύχιος. «**μασί**-μεγάλως».

Βλ. και **μαός**: σωρός, χρημάτων, αφθονία, θησαυρός,

καί φρ : εχουνε **μαό** τά καλά — άφθονία άγαθών.178β

¹ Στο κρητικο ιδιωμα από το μον -εας>ες>ε -εας προερχονται τοπωνυμια όπως Πρινέ που είναι οξυτονα, παροξυτονο σε -ε δεν συνανταται

Βρας =vrasje φονος, vras φονευω, ^{1139.76, 9830.97 [87]}
An English - Albanian, Albanian - English Online Dictionary.

βράσσετ = κτείνω, φονεύω [ελληνικό επίθετο βροτός = θνητός καθ ότι επί των ηρωικών χρόνων οί άνθρωποι εφονεύοντο έν ταις μάχαις μάλλον ή απέθνησκον φυσικό θάνατον]. [πβλ. και αμβροσία = αθανασία, ή τροφή τών αθανάτων],
βράσε (Τίρανα) = φόνος.^{9820.44}

Έγινε το ΜΑΛΕ ΒΡΑΣΕ : Έγινε μεγάλος φόνος , φονικό.

Το μάδε έγινε από παρανόηση μάλε, συνολικα μια απλη μεταβολη απ'οτι η το μαλωμα να γινει μαλιά, και η μαλιά να γινει μάλε.

Ανάλογες φράσεις:

Έγινε το «έλα να δεις» ,Έγινε «το σώσε» , Έγινε το «ανάστα ο Θεός» ,

Όλες οι προστακτικες από φρασεις που λεγονται σε περιπτωσεις καβγαδων και μπαινουν σε εισαγωγικα.

της πουτάνας, της κακομοιρας.

μαλώνω

Θα σε μαλώσει ο δάσκαλος

Θα σε επιπληξει.

Από το ομαλώνω, εξομαλυνω,

Ανάλογες φράσεις: **Έννοια σου και θα σε φτειάξω** (ευθειάσω) ή **θα σε διορθώσω** ή **θα σε σιάξω** (θα σε [ι]σιάξω)

Η απειλή **θα σε συγυρίσω** προέρχεται από την διαπόμπευση που λέγονταν και συγύρισμα = ατιμωτική περιφορά.

Η ενεργεια του «μαλωνω» λεγεται μάλωμα και όχι μαλιά

Το μαλια και συνηθεστερο μαλέα είναι μεσαιωνικη λεξη
μαλιά η· μαλέα· μαλία.

1)

α) Ένοπλη σύγκρουση, συμπλοκή, μάχη:

(Φορτουν. Ιντ. δ 89)·

εκείνο τον αδυνατό ... εγώ τον έκαμα κουτσό 'ς μια μας μαλιά μεγάλη
(Κατζ. Δ 352)·

(ειρων.):

(Ευγέν. 508)·

φρ. κάνω μαλλιά, βλ. κάμνω Φρ. 64·

β) πόλεμος:

θέλεις τες χώρες μου και κάμνεις και μαλέα (Αλεξ. 824)·

γ) μονομαχία:

το σημάδι τση μαλιάς εστέκαν κι ανιμένα (Ερωτόκρ. Δ 1644).

2)

α) Φιλονικία, έριδα, αντιζηλία:

(Φορτουν. Ιντ. ά 6)·

όπου γυρίσεις δε θωρείς παρά μαλιές και πάθη (Ζήν. Δ 10)·

β) «τσακωμός», (ψευτο)μάλωμα, «καβγαδάκι»:

ωριότατες μαλιές κι αγάπες (Χορτάση, Ελευθ. Ιερουσ. Β 124)·

γ) διαμάχη, διένεξη:

τα λόγια του τα φρόνιμα εσάσαν την μαλέα (Χούμνου, Κοσμογ. 914).

3) Επίπληξη, επιτίμηση:

εισμión μου κάμνει ορισμόν με όλην την μαλέαν (Χούμνου, Κοσμογ. 845).

φρ. κάνω μαλέα = επιπλήττω, μαλώνω:
(Χούμνου, Κοσμογ. 1846).

[<ουσ. ομαλία (βλ. ά.). Ο τ. -έα στο Du Cange. Η λ. στο Βλάχ. (-λλ-) και σήμ. κρητ.]

Επιτομή Λεξικού Κριαρά

Σημείωση

Πάντως η **μαλιά** σε καμια πτώση δεν γίνεται **μάλε**

Είναι μαλιά, της μαλιάς, την μαλιάα, ω μαλια, οι μαλιές, των μαλιών, τις μαλιές, ω μαλιές.

Είπα λίγο ν'ανασάνω και εύρηκα μαλλί να ξάνω

Ενώ ετοιμαζόμουν να αναπαυτώ πρόεκυψε, νέα επίπονος εργασία.

Αντιθέτως η φραση «**βρήκαμε μαλλί να ξάνουμε**» σημαίνει βρήκαμε νέο τρόπο απασχόλησης.

Το μαλλί εδώ είναι το έριον και όχι η κόμη.

Παράγωγα

Το μαλλί της γριάς

Όχι η κόμη αλλά το **μαλλί** για γνέσιμο (έριον) που η γριά κρατάει στη ρόκα της.

Γλυκό από ψεκασμένη ροδοζάχαρη που τυλίγεται πάνω σε καλάμι.

Μάλλιασε η γλώσσα μου

Κάποιος που επέμεινε με πολλαπλά επιχειρήματα για να πείσει κάποιον λέει «μάλλιασε η γλώσσα μου». Το φαινομενο μιας τέτοιας γλωσσικής αλλοίωσης είναι απίθανο, όπως απίθανες είναι και οι διάφορες ανόητες ερμηνείες που έχουν δοθεί.

Η φαιδρότερη και η πιο ατεκμηρίωτη:

Στη βυζαντινή εποχή υπήρχαν διάφορες τιμωρίες, ανάλογες, βέβαια, με το παράπτωμα. Όταν π.χ. ένας έλεγε πολλά, δηλαδή έλεγε λόγια που δεν έπρεπε να ειπωθούν, τότε τον τιμωρούσαν με έναν τρομερό τρόπο. Του έδιναν ένα ειδικό χόρτο που ήταν υποχρεωμένος με το μάσημα να το κάνει πολτό μέσα στο στόμα του. Το χόρτο, όμως, αυτό ήταν αγκαθωτό, στυφό και αρκετά σκληρό, τόσο που κατά το μάσημα στο στόμα του πρηζόταν και η γλώσσα, το ελατήριο δηλαδή της τιμωρίας του, άνοιγε, μάτωνε και γινόταν ίνες-ίνες, κλωστές-κλωστές, δηλαδή, όπως είναι τα μαλλιά. Από την απάνθρωπη τιμωρία βγήκε και η παροιμιώδης φράση: "μάλλιασε η γλώσσα μου", που τις λέμε μέχρι σήμερα, όταν

προσπαθούμε με τα λόγια μας να πείσουμε κάποιον για κάτι και του το λέμε πολλές φορές.749.359

Μάλλον θα έλεγαν **ομάλωσε** η γλώσσα μου, δηλαδή μπλέχτηκα σε επίμονες συζητήσεις ώστε η γλώσσα μου ομάλωσε, λειάνθηκε, έγινε ομαλή όπως κάθε πράγμα λειαινεται, φαγώνεται από την πολλή χρήση. Πρβλ. το ρήμα μαλώνω: ομαλώνω, καθιστώ κατι ή κάποιον ομαλό, διορθώνω κάποιον με επιπλήξεις, και τή μαλιά: έριδα, συμπλοκή φραστική ή και χειροδικία. (μάλε-βράση: Η βράση, ή αιχμή, η κορύφωση του τσακωμού). Αν δεχθουμε την ερμηνεία μου αυτή, η ορθογραφία της λέξης επιβάλλει ενα λάμδα: **μάλιασε** η γλώσσα μου.

Το πελασγικο $\sqrt{\text{μαλ}}$ σημαίνει πλήθος. Πβλ **ταμάλα** = πολύ.

Σημαινει και εξόγκωμα (ακρωτήριο Μαλέας) ή βουνό ή μάλη ώμος (βλ. [Μαλι-Μαδι](#)). πρβλ. Υπο μάλης = κάτω από τον ώμο, στην **μασχάλη**. Απο το νόημα «εξόγκωμα» προέρχεται και ο **μαστός** της γυναικός (σσ. μεχρι τα 40).

Μαλέω σημαίνει αυξάνω .

ΜΕΓΑ ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟΝ 76.41

Αν το **μάλιασε** κατάγεται απο την πελασγική ρίζα $\sqrt{\text{μαλ}}$, τότε το «**μάλλιασε η γλώσσα μου**» σημαίνει «**αυξήθηκε, πρήστηκε η γλώσσα μου**». Είναι και αυτό αρκετά πιθανόν και ιδίως πιο λογικότερο από το αγνωστο ειδικό τριχογόνο χορτο των Βυζαντινών, που αναφέρει ο Νατσούλης

Σημ. με την ιδια λογικη ισως το μαλε-βραση να σημαίνει μεγας αναβρασμός

[Υπογλώσσιο #18](#)

Μάλι-μάδι

Τοποθεσία στην περιοχή Καστοριάς στο όρος Βίτσι.

Η ονομασία είναι αλβανική και σημαίνει μεγάλο βουνό.

Κατά τον Μάρκο Μότσαρη i larte rnal σημαίνει υψηλό βουνό^{9830.96 [86]}

Πεδίο μάχης στην διάρκεια του εμφύλιου. (30/8/48)

Την αναφέρω ως ομόηχο αλλά άσχετο.

Η λέξη είναι σύνθετη από το μάλι_[1]=ορος, βουνο, πλούτος κτηματικός και μάδε = μεγάλο (αλβ)

βλ.

1139.93

Το μάλ_[2] ίσως από το ελληνικό μήλον ή μήλα = πρόβατα = χρήματα όπως το Λατινικό [pecunia](#).

Πολύμηλος>* ή όρθότερον πολύμαλος :ο πλούσιος . Αναλογως ισως και το επωνυμο **Χρυσόμαλος**, που τοτε πρεπει να γραφεται με ενα λαμδα.

Ο ορεινός όγκος Μάλι-Μάδι όπως φαίνεται από τη νοτιοανατολική πλευρά του.

**) αλλά σφεας κόσμησε Ποδάρκης ὄζος Ἄρηος
 Ἰφίκλου υἱὸς πολυμήλου Φυλακίδαο
 αὐτοκασίγνητος μεγαθύμου Πρωτεσιλάου .
 ΟΜΗΡΟΣ -ΙΛΙΑΣ ΡΑΨ.2 ΣΤ. 305*

Μαλλιαρός

Ο αρχαίος κάρη κομών, αυτός που έχει πολλά και ακουρευτα μαλλιά.
 Μτφ. Ο Δημοτικιστής απ όπου και το μαλλιαρή.

Μαλλιαρή

[ενν. γλώσσα των μαλλιαρών, των δημοτικιστων] ακραία δημοτική. Πχ. Παλιοκουβέντας ο Παλαιολόγος, ο βασιλέας αντι του βασιλεύς, περέτρα αντι του υπηρέτρια.

Ο Εθνικός υμνος: σε γνωρίζω απ τη λεπίδα χατζαριου την κοψοχολα κα.

Μαλλιαρή πέτρα

Αποτρόπαιο και φυλακτό. Το εθίμο της "μαλλιαρής" γιορταζεται σε διαφορετικές μέρες σε κάθε περιοχή.

Το **βράδυ της τελευταίας ημέρας του Ιουλίου**, και ενόψει της νηστείας του Δεκαπενταύγουστου που ξεκινά την επομένη, οι Ζακυνθινοί της πρωτεύουσας του νησιού, «την Χώρας», συγκεντρώνονται στους παραλιακούς δρόμους που βρίσκονται στις άκρες της πόλης -της Αγίας Τριάδας και του Αγίου- και περιδιαβαίνουν τραγουδώντας και ανταλλάζοντας σκαμπρόζικα αλληλοπειράγματα, περιμένοντας να πάει η ώρα δώδεκα τα μεσάνυχτα.

Με το που αλλάζει η μέρα και μπαίνει η 1η Αυγούστου, τα καμπαναρία που σημαίνουν την έλευση της νηστείας, δίνουν το σύνθημα στους ζακυνθινούς, που βγάζουν τα παπούτσια τους, ανασηκώνουν τα φουστάνια και τα μπατζάκια τους και μπαίνουν στην θάλασσα, στην άκρη εκεί που σκάει το κύμα, «για να πιάσουνε τη μαλλιαρή». Αναζητούν δηλαδή μια πέτρα στην

οποία έχουν φυτρώσει φυτά από εκείνα που φύονται κάτω από το θαλασσινό νερό.

Συνήθεια επικρατεί σε όλα τα παράλια μέρη της Ελλάδος, την ημέρα της **Αναλήψεως** να κατεβαίνουν όλοι, μικροί μεγάλοι, στη θάλασσα για το πρώτο καλοκαιρινό κολύμπι. Επίδραση ασκεί και η μαγική δύναμη που αποδίδεται στο όνομα της γιορτής, επειδή το "αναλήβομαι" (αναλαμβάνομαι) στη γλώσσα μας είναι συνώνυμο με το εξαλείφομαι, εξαφανίζομαι. Είναι καλό, λένουν οι Λήμνιοι, τη "Γαλατοπέφτ" να πας να πέσεις στη θάλασσα, να κάνεις μπάνιο. Αν έχεις και καμιά αρρώστια, φεύγει, ώρα άμα λάχει. Και για το σπίτι είναι καλό. Παίρνοντας λοιπόν νερό από τη θάλασσα (από 40 κύματα), οι Σαμιώτες ραντίζουν το σπίτι ολόκληρο, όπως με τον αγιασμό των Φώτων λέγοντας: "Όπως ανελήφθηκεν ο Χριστός, έτσι να αναληφτεί από το σπίτι μας η κακογλωσσιά, η αρρώστια, το κακό μάτι και όλα τα κακά." Το νερό αυτό το φυλάνε όλο το χρόνο, κι όποτε τύχει πρήξιμο ή πόνος ή δάγκωμα ή οτιδήποτε άλλο, βρέχουν μ'αυτό ένα πανάκι και το βάνουν επάνω στο πονεμένο μέρος κι ευθύς περνάει. Μα κι όποτε τύχει αρρώστια ή κακό μάτι ή μπει στο σπίτι άνθρωπος με κακό ποδαρικό ραντίζουν πάλι το σπίτι κι ευθύς φεύγει το κακό. Παίρνουν και μια πέτρα μαλλιαρή απ'τη θάλασσα για γούρι (δηλαδή για την ευτυχία) και τη βάζουν κάτω απ'το κρεβάτι.

Γ.Α.Μέγας, "Ελληνικές γιορτές και έθιμα της λαϊκής λατρείας"

Αναλογα αναφερει και ο Δ.Λουκάτος στα "Πασχαλινά και της Άνοιξης".

Επώνυμα από τα μαλλιά

Τα μαλλιά της κεφαλής είναι βασικό χαρακτηριστικό ενός ατόμου, έτσι ο πλούτος ή η ελειψη, το χρώμα, η ποιότητα των μαλλιών έδωσε πολλά επωνυμία:

Ξάνθος

ίσως αρχικά Ξανθής μητρωνυμικό [της Ξανθής] που σκοπιμα παρατονίστηκε σε Ξάνθης και κατόπιν πβλ. Ορφάνης αντι [της] Ορφανής, Κάκιας αντι [της] Κακιάς κλπ.

Μελαχροινός

όχι όμως λόγω μαυρών μαλλιών μόνο αλλά και δέρματος. Ομοίως και το Μαυρέας.

Το Μαυρο- ως προθημα δεν εννοει τον μαυρομαλλη αλλά τον δύστυχο, τον ταλαιπωρο. Το ίδιο ακριβώς σημαίνει και το Καρα- από το Τουρκικό kara: μαυρός αλα και τάλας, ταλαιπωρός. Το προθημα συνηθίζεται στην Πελοπόννησο να δίνεται σε χηρούς και ορφανούς. Πχ. Μαυρομιχαλής .

Κάλβος

από το λατινικό calvus: φαλακρός

Χρυσομάλλης και Χρυσόμαλλος

Σαρής

από το τουρκικό sarı κιτρινός δηλ ξανθός, χλωμός , από εδώ και προθημα σαρη- που απαντα σε πολλά επωνυμία με β συνθετικό καποιο κυριο ανομα πχ. Σαρηγιαννης, Σαρημανωλης κλπ.

Σαρίδης

από το Σαρης αλλά και σκουπιάς (επαγγελματικό :οκατασκευαστής σκουπων, σαρωθρων)

Σγουρός ή Σγούρος Λεων ,

Σγουρόπουλος Μανουήλ (1293) [πηγη](#)

Σγουρίτζης Ξένος (1293)

Ετυμολογία [μσν. σγουρός ίσως < σβουρός < σύμπτυξη του σβουρόμαλλος < σβούρ(α) -ο- + μαλλ(ί) -ος] (Λεξικό της κοινής νεοελληνικής)

ούλο-θριξ, -τρίχος, ό, ή (ούλος Β), αυτός που έχει σγουρά μαλλιά, σγουρομάλλης, κατσαρομάλλης, σε Ηρόδοτο.

Κρισπος

από το λατινικο crispus σγουρομάλλης, μπουκλάτος

Κατσαρός

Συνων. Σγουρός

Καπελάτος

από το λατινικο carilatus μαλλιαρός.το Καπέλος μαλλον από το κάπελας < κάπηλος

Ρούσσοι

Ο κοκκινотριχης , ο κοκκινομάλλης. Ρούσιοι λεγονταν και οι οπαδοι της φατριας των κοκκινων του Βυζαντινου Ιπποδρόμου. Ομοιως ίσως και το **Κοκκινος**.

Ψαρός

γκριζομάλλης από όπου και το Ψαρο- προθημα που, όταν δεν σημαίνει τον ψαρά, τον ιχθυοπωλή ή αλιέα, σημαίνει τον γκριζομαλλη . Πχ. Ψαραντώνης
ψαρός, -ά, -όν (ψάρ), αυτός που μοιάζει με ψαρόνι, δηλ. αυτός που έχει στίγματα, κατάστικτος, γκριζος-ψαρός ἵππος, παρδαλό γκρι (φαιό) άλογο, σε Αριστοφάνη.²⁶⁵

Ψαρομήλιγκος

αυτός που έχει ψαρούς κροτάφους.

Η οδός Ψαρομηλίγκου βρίσκεται κοντά στην πλατεία Κουμουνδούρου, προς την μεριά του Κεραμικού και είναι παράλληλος της οδού Πειραιώς. Το Ίδρυμα «Κωνσταντίνος Μητσοτάκης» στεγάζεται σε κτίριο επί της οδού Ψαρομηλίγκου 30. (μην περνάτε από εκεί)

Γρίβας γκριζος

Παλιός ή Παλιός

(ίσως από το πολιός) και Παλαιοκωστας (κατά το Σαρηγιαννης) όχι όμως ο Παλαιολόγος.

πολιός, -ά, -όν και -ός, -όν, I. 1. γκριζος, σταχτόχρωμος, ψαρός, λέγεται για τους λύκους, για τον σίδηρο, για τη θάλασσα, σε Ομήρ. Ιλ. 2. α) κυρίως λέγεται για τα μαλλιά, γκριζος ή ψαρομάλλης λόγω ηλικίας, σε Όμηρ.· πολιοί, γκριζομάλληδες άντρες, σε Ομήρ. Οδ., Σοφ. κ.λπ.· απόλ., αί πολιαί (ενν. τρίχες), σε Πίνδ.· άμα ταίς πολιαίς κατιούσαις, καθώς τα γκριζα μαλλιά κατέβαιναν (δηλ. από τους κροτάφους στο πηγούνι), σε Αριστοφ.· πολιόν δάκρυον έμβαλών, το δάκρυ ενός γέροντα, σε Ευρ. β) μεταφ., γκριζομάλλης, σεβάσμιος, στον ίδ. II. όπως το λευκός, φωτεινός, λαμπρός, καθαρός, γαλήνιος, σε Ησίοδ., Ευρ.

Τεχνη

Ποίηση - τραγούδια

Αστα τα **μαλλάκια** σου

Κάν' τα τα **μαλλιά** σου καν' τα, καν' τα σκάλες ν' αναιβώ
Να φιλήσω την ελιά σου και τον άσπρο σου λαιμό.

Μέσα στα μαύρα σου, κυρά μου τα **μαλλιά**
Φωλιάζουν αστρα κι ανοιξιατικά πουλια

Μαυρα **μαλλια, μαλλια** κορακου χρώμα
Τα φουσαγε ο αέρας στα ζερβά.

Και άλλα πολλά.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

[1]

μαλj-i: βουνόν*

ΦΡ μάρρ μαλjετε = δραπετεύω (κοινώς παίρνω τα βουνά)

Μαλ ι ζι : το Μαυροβούνιο βλ. [μαλι-μάδι](#)

9820

Μᾶλι = ορος· εκ του μᾶλον (Δωρ) - [μῆλον](#)(B) = παρεια ως νυν μαγούλα εκ του μάγουλα (παρειαί)=λόφος υψηλός. Ὁ Μαλέας κατά τόν κ.Κοττάδην συγγενής λέξις. Συνήθης δ'ή μεταφορα των μελών του σώματος και επί τῆς γῆς: ὄφρυς, τράχηλος, κορυφή, πόδες, πρόποδες κλπ.

1139.94

μῆλον (A), -ου, τό, πρόβατο ή κατσίκα,

Παραγωγα **μηλωτή** προβιά, φλοκάτη **μηλονόμος** ή **μηλονόμης** ή **μηλονομέυς** : αιγοβοσκός, ποιμήν, τσομπάνης.

μῆλον

(B), Δωρ. **μᾶλον**, -ου, τό, Λατ. **mālium**·, μήλο (το φρούτο) ή (γενικά) κάθε οπωροφόρο δέντρο, σε Όμηρ., Ησίοδ., Αττ. ΙΙ. μεταφ., λέγεται για τους μαστούς νεαρῆς κοπέλας, σε Θεόκριτο· επίσης, **μάγουλα**, Λατ. **malae**, σε Ανθ., Λουκ· πρβλ. μηλοπάριος· αλλά στον Θεόκριτο: τὰ σὰ δάκρυα μᾶλα ῥέόντι, τὰ δάκρυά σου τρέχουν στα μαγουλά σου.

[2]

Μαλ

πλούτος κτηματικός, καί ἐν τῇ καθομιλουμένη «[Βιός και μάλι](#)» = χρηματικός καί κτηματικός πλούτος. Ὁ φίλτατός μοι καί συνάδελφος κ. Μιχ. Τούρτουλης-μπέης μέ διεβεβαίωσε, ὅτι ἡ λέξις ἐστὶν ὀμηρικὴ. Ἴσως τὰ μήλα = μάλα, πρόβατα, ἀτίνα βεβαίως ἀποτελοῦν θησαυρόν διὰ τὸ γάλα καί βούτυρον καί τυρόν καί τὸν μαλλόν (μαλλιὰ) τόσω χρήσιμον εἰς τὴν ταλασιουργίαν ἔξ ὧς τὸ πολύμηλος, καί δωρικῶς καί αἰολικῶς πολύμαλος, εἶναι ὁ ἔχων πολλὰ πρόβατα, πολυθρέμμων, πλούσιος εἰς πρόβατα. Μαλα λοιπὸν καί μαλλός δύνανται νὰ παρασύρῳσιν εἰς τὸ νὰ νομίσει τις, ὅτι τὸ **μαλ** τὸ ὁμόηχον καί σχεδὸν τῆς αὐτῆς σημασίας ἔχει συγγενειάν τινα πρὸς τὰ πρῶτα.

Ἄλλα περαιτέρω ἔρευνα ἀποδεικνύει τὴν λέξιν τουρκικὴν ἢ μάλλον ἀραβικὴν: Μάλ=κτημα

καί μαλιέ τὸ ὑπουργεῖον τῶν οικονομικῶν (μαλιὰ ἐν Αἰγύπτῳ καί μαλτσουροί= τὸ κτηματολόγιον). Τόσον ὀλισθηρόν καί επικίνδυνον καί δυσχερές ἢ ἔτυμολογία, μάλιστα τῆς ἀλβανικῆς διαλέκτου. Γράφων δε ταυτα τρέμω καί αὐτός μὴ καί κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἔμπέσω εἰς βαθὺν λάκκον ἀποδεχόμενος ὅτι τὸ μᾶλ οἱ τουρκοὶ ἢ οἱ Ἀραβες παρέλαβον ἐκ τῶν Ἑλλήνων.^{1139.93}

Πιθανότατα ὁμως ἐπειδὴ μαλός σημαίνει καὶ ὁ ὠχρός, ὁ χλωμός, ὁ λευκός.*
ἐκ τούτου νὰ προηλθε τὸ ἀλβανικὸ μάλι :το λευκο, το χιονισμένο, το υψηλό ὄρος

μᾶλός, -ή, -όν, λευκός, σε Θεόκριτο (Συρακούσες 315-260 π.Χ.) . (συγγενές πρὸς μαλλός;).

Ἐπιτομή τοῦ Μεγάλου Λεξικοῦ τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσας τῶν H.G. Liddell & R. Scott

Βιός και μάλι

Ἡ Μόρα

(Ἀθηναί)

Ἡ Μόρα εἶναι μία Λάμνα πλούσια καὶ πολὺ δυνατὴ. Περιπάτει μόνο τῇ νύχτῃ καὶ καμμιά φορά που ἀπαντᾷ ἔς τὸ δρόμο τῆς ἀνθρώπου νὰ κοιμούνται κάθετα εἰς τὰ στήθια τοὺς καὶ τοὺς πλακῶνει. Καὶ εἶναι τόσο βαρειά, που ἐκεῖνος που τὸν πλακῶνει μουγκρίζει σαν βόιδι. Ἄν ὁμως ὁ ἄνθρωπος ἐν εἶναι βυθισμένος εἰς τὸν ὕπνον καὶ τὴν ἴδῃ καὶ τῆς ἀρπάζῃ τὸ φέσι τῆς, τότε ὁ τι καὶ ἀν τῆς; γυρέψῃ, **βιός καὶ μάλι**, θὰ τοῦ τὸ δώσῃ, φτάνει μόνο νὰ τῆς δώσῃ πίσω ἐκεῖνος τὸ φέσι τῆς.

Νικολάου Πολίτη , Παραδοσεις

Ἐπειδὴ τὴν λέξιν **μάλι** με τὴν ἐννοία κτηματικὴ περιουσία θὰ τὴν συναντήσουμε καὶ στὸ κυπριακὸ ἰδίωμα, ἀποκλείεται ἡ ἐπίδραση ἀπὸ τὸ ἀλβανικὸ **μάλ**, ἡ κοινὴ ρίζα εἶναι ἡ ὀμηρικὴ, ἀφοῦ ὁ τουρκολόγος Τουτρούλης-μπέης τὴν θεωρεῖ ὡς μὴ Τουρκικὴ. Πχ.

Νάτουν που νὰ ἴχα σήμερα
μάλι μου τὴν Ἀθήναν
ἐδκιούν τῆς τὴν γιὰ μου θικιά
ἐναν φιλὶν τὸν μήναν.

Νὰ ἴταν καὶ νᾶχα σήμερα
κτῆμα μου τὴν Ἀθήνα
τῆς τὴν ἔδινα γιὰ νὰ μου δίνει
ἐνα φιλί τὸν μήνα

Ἡ μουζουρού - (ἡ παπαθικιά) , Παραδοσιακό Κύπρου

Φαίνεται να κρατεί από την εποχή που τα πρόβατα ήταν χρηματική μονάδα μέτρησης

Το λατινικό συνώνυμο πεκούνια (Pecunia) είναι πιο διάσημο, και δικαιολογεί τη σχέση μάλι, μαλός, πρόβατο, με τα χρήμα, πεκούνια :

Peculium

Η περιουσία ονομάζεται Peculium, από τη λατινική λέξη **Pecus**: πρόβατο ,διότι ήταν η κύρια, και, σε πολλές περιπτώσεις, η μόνη ιδιοκτησία, κατά τη διάρκεια της κτηνοτροφικής οικονομίας: τον πλούτο που τον υπολογίζουν με τον αριθμό των προβάτων που κάποιος διέθετε.

pecunia.

Χρήματα, κτηματα κυριως όμως μετρητά (pecunia numerata, cash, argent comptant), νομισματα. Στην αρχαιοτητα η λεξη για το ποιμνιο και άλλα περιουσιακα στοιχεια αλλά κυριως χρήματα. Η **Pecunia** ήταν η θεά του χρήματος. Παντοτε το χρημα υπηρξε αντικειμενο λατρειας. Λούπα (Iupa) λέγονταν στα λατινικά η πόρνη γιατι έτρωγε τα πεκούνια (πρόβατα, αλλά και χρήματα).

Και το πορνειο λεγονταν Iupana, δηλαδη λυκοφωλιά από τοIupa.

Τουρκικό μαλ

Το **μαλ** στα σημερινά τουρκικά έχει ευρεία χρήση και πολλαπλές σημασίες που μοιάζουν και τις δίκες μας.

- 1 ιδιοκτησία, την κατοχή.
  2. πλούτο, στοιχεία του ενεργητικού.
  3. αγαθά, εμπορευμάτα.
  4. βοοειδή, άλογα, βουβάλια.
  5. ένα κοπάδι βοοειδών, αλόγων, ή βουβάλων.
  6. κάθαμα: Onun ne **mal** olduđunu şimdi anladim. Τώρα βλέπω τι κάθαμα είναι πραγματικά .
  7. αργκό όμορφη γυναίκα, ωραίο κομμάτι των εμπορευμάτων. Πβλ. κόμματος
  8. χρήματα, ζυμάρι .αργκό. Πβλ. **Πόσο πάει το μαλί** :πόσο κάνει. Φυσικα γράφεται με ένα «λ» και είναι άσχετο με τα μαλλιά, την κόμη. Εδώ η πατερυμλογια από το μαλλι οδηγησε στον παρατονισμό, μαλί αντί μάλι.
  9. αργκό αγαθά, τα πράγματα (που χρησιμοποιείται για τα εκ του νομου εκτός εμπορίου αγαθά, res extra commercium).
- Το τουρκικό ετυμολογικο λεξικο Nisanyan Sözlüğü θεωρει την λεξη αραβικής προελεύσεως.

το μάλι στο Κρητικο ιδιωμα

μάλι, το = περιουσία. «Ετυραννιούντανε σ' ούλη ντου τη ζωή να κάμει τω γκοπελιώ ντου **μάλι** νά 'χουνε». Τουρκ. mal. Πβ. μπαμπά-μαλί. Συνών. μούλκι.

Παραγωγα μαλ

μαλίκ malik :ο κατοχος, ο κυριος, ο ιδιοκτητης, ο εχων και κατεχων, ο νομευς.

Επωνυμα

Μαλικούτης

Επώνυμο οικογένειας Κρητικών αγωνιστών.

1. Νικόλαος. Το 1824 ήρθε στην ηπειρωτική Ελλάδα και βοήθησε την κυβέρνηση στην καταστολή των εσωτερικών ταραχών.
2. Μανούσος. Γιος του προηγούμενου. Οπλαρχηγός στην επανάσταση του 1866.
3. Μιχαήλ. Αδελφός του προηγούμενου. Πήρε μέρος στην επανάσταση του 1866.

Μαλκότσης.

Το Μαλκότσης είναι η εμπορική φίρμα για Technica S. Malkotsis A.E. Είναι ιστορικά ο σημαντικότερος Έλληνας κατασκευαστής μηχανών, που ξεπερνά διάφορους κατασκευαστές μηχανών (συνήθως diesel και ημι-diesel) που άκμασαν στην Ελλάδα στη δεκαετία του '20 και (κυρίως) τη δεκαετία του '30.

[3]

Μαλιά στο κρητικο ιδιωμα

μαλιά, η = το μάλωμα, ο καβγάς. «Των ατζιγγάνω η μαλιά αποσπέρας ως ταχιά» (παροιμία). Από το μαλώνω (υποχωρ.).¹⁵⁶

Αν και στο Κρητικο ιδιωμα η τροπη της καταληξης -ια σε -ε είναι συνηθης αυτό δεν φαινεται να συνεβη για τη μαλια, όπως στα κοψια, κομματέ,οργια, οργιδέ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

156

Τίτλος: ΛΕΞΙΚΟ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟ ΚΑΙ ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟ ΤΟΥ ΔΥΤΙΚΟΚΡΗΤΙΚΟΥ ΓΛΩΣΣΙΚΟΥ ΙΔΙΩΜΑΤΟΣ

Συγγραφέας: ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΞΑΝΘΙΝΑΚΗΣ

Εκδότης: ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΗΤΗΣ

Έτος: 2001

171

Συγγραφέας: Γ. Μπαμπινιώτης

Τίτλος: Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας - Β' έκδοση

Εκδότης: ΚΕΝΤΡΟ ΛΕΞΙΚΟΛΟΓΙΑΣ

Έτος: 2005

178

Συγγραφέας: ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΖΩΗΣ
Τίτλος: ΛΕΞΙΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΖΑΚΥΝΘΟΥ ΤΟΜ. Β
Εκδότης:ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Έτος:1963

749

Συγγραφέας: ΤΑΚΗΣ ΝΑΤΣΟΥΛΗΣ
Τίτλος: ΛΕΞΕΙΣ ΚΑΙ ΦΡΑΣΕΙΣ ΠΑΡΟΙΜΙΩΔΕΙΣ
Εκδότης:ΑΣΤΕΡΙΑΣ
Έτος:1995

1139

Συγγραφέας: ΛΟΥΚΑΣ ΜΠΕΛΛΟΣ
Τίτλος: ΑΛΒΑΝΙΚΑ - Ή ΑΙ ΤΡΕΙΣ ΖΩΣΑΙ ΔΙΑΛΕΚΤΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ
Εκδότης:ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ
Έτος:2008

9313

Συγγραφέας: ΑΘΑΝ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ -
Τίτλος: ΚΥΠΡΙΑΚΑ - Η ΕΝ ΚΥΠΡΩ ΓΛΩΣΣΑ
Εκδότης:- Π. Α. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ -
Έτος:1868

9820

Συγγραφέας: Κωνσταντίνος Χριστοφορίδης
Τίτλος: Λεξικό της αλβανικής γλώσσας
Εκδότης: ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ
Έτος:1904

9852

Συγγραφέας: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΗΣ
Τίτλος: ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
Εκδότης: ΚΕΝΤΡΟ ΛΕΞΙΚΟΛΟΓΙΑΣ
Έτος:2010

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

[νομίσματα ΑΕΝΑΟΝ](#)

[Sevan Nişanyan Sözlük](#)

<http://sarantakos.wordpress.com/2010/01/20/malevraxe/>

<http://www.scribd.com/>

Copyright© 2015 by Aris Stougiannidis
3 Ιουλίου 2015